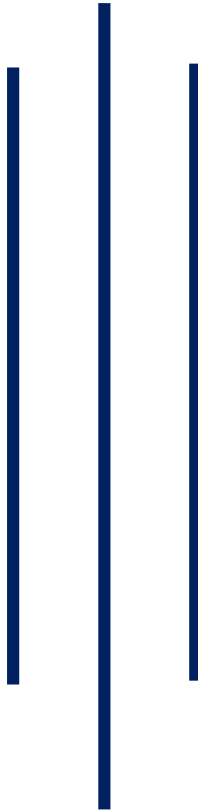

मोदी गाउँपालिका गाउँसभाको १७ औं अधिवेशनमा
गाउँपालिका अध्यक्ष श्री हिरादेवी शर्माद्वारा प्रस्तुत
आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को

नीति तथा कार्यक्रम

मोदी गाउँपालिका
पातिचौर, पर्वत
२०८२ साल अषाढ १० गते

मोदी गाउँपालिका, पर्वतको आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को नीति तथा कार्यक्रम

सभाका सदस्यहरु,

१. मोदी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरुमा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको खाका सहित गाउँगाउँमा सिंहदरबारको नारालाई सार्थक रुपमा रुपान्तरण गर्दै आम मोदीबासीको हकहित प्रवर्द्धनमा तल्लिन भएको तीन वर्ष पुरा भएको अवसरमा मोदी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित गाउँसभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्त गौरवान्वित महसुस भएको छ ।
२. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि नेपाली जनताले गरेको लामो र गौरवपूर्ण ऐतिहासिक जनआन्दोलन तथा विभिन्न कालखण्डमा भएका संघर्षहरुमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । लोकतन्त्र प्राप्तिका लागि विभिन्न चरणमा भएका आन्दोलनहरुको क्रममा वेपत्ता भएका घाईते योद्धा र पिडितहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपालको युगान्तकारी परिवर्तनका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनको अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको योगदान प्रति उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्न चाहन्छु ।
३. संघीय संरचनामा स्थानीय सरकार समग्र शासन प्रणालीको मेरुदण्ड र आम नागरिकले प्रत्यक्ष रुपले देख्न सुन्न र महशुस गर्न सक्ने आम नागरिकको सुख दुखको सरकार रहेको तथ्यलाई मनन गर्दै मोदी गाउँपालिकाको आर्थिक विकास र समृद्धिको सपनालाई साकार पार्न र आम मोदीबासीको अपेक्षाको सम्बोधन गर्ने संकल्प तथा नीतिगत प्रतिवद्धताको रुपमा यस नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।
४. नेपालको संविधान २०७२ ले प्रदान गरेका साझा तथा एकल अधिकारको कार्यान्वयन मार्फत लोकतन्त्रका लाभ तथा अवसरको समन्यायिक वितरण मार्फत आम नागरिक समक्ष पुर्याउन मोदी गाउँपालिका प्रतिवद्ध र दृढ संकल्पित छ । शान्ति समुन्नती र समृद्धिको साझा आकांक्षा प्राप्तिको लागि तीनै तहका सरकारहरु विच सहकारिता सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्त बमोजिम पारस्परिक सहयोग समन्वय र साझेदारीमा नागरिकका स्थानिय अपेक्षा र आवश्यकताको सम्बोधन गर्ने अठोट यस नीति तथा कार्यक्रमले लिएको छ । गाउँगाउँमा सिंहदरबारको सिद्धान्तलाई व्यवहारमा सार्थक रुपमा प्रतिबिम्बित गर्न र सोको औचित्यता सावित गर्न मोदी गाउँपालिका सदैव प्रतिवद्ध छ ।
५. नेपाल सरकारको **समृद्ध नेपाल: सुखी नेपाली** को राष्ट्रिय संकल्प तथा गण्डकी प्रदेश सरकारको आत्मनिर्भर र समुन्नत प्रदेश सुखी प्रदेशबासीको प्रादेशिक संकल्पलाई

स्थानीयकरण गर्दै नेपालको संविधान, दिर्घकालिन सोच २१००, दिगो विकास लक्ष्य, गण्डकी प्रदेश सरकारको दोस्रो पञ्चवर्षिय योजना तथा मोदी गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजनाले लिएका लक्ष्य एवम् उद्देश्य हासिल गर्ने साझा संकल्पलाई यस नीति तथा कार्यक्रमले प्राथमिकतामा राखेको छ।

६. नेपालको संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय शासन सञ्चालन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, नेपाल सरकारको सोही पञ्चवर्षिय योजना, गण्डकी प्रदेश सरकारको दोस्रो पञ्चवर्षिय योजना, भिजन २१०० को लक्ष्य तथा उद्देश्य, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्रको आलोकमा दिगो विकासको संकल्प पुरा गर्न मोदी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ।

७. **समृद्ध समाज: समुन्नत नागरिक निर्माण गर्ने** हाम्रो संकल्प, गाउँपालिका वासीहरुको परिवर्तन प्रतिको अभिलाशा तथा आवधिक निर्वाचनका समयमा जनताहरुका माझ व्यक्त प्रतिवद्धताहरु पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८२।८३ को नीति तथा कार्यक्रमलाई केन्द्रित गर्ने प्रयास गरेका छौं। यसका लागि दिगो विकासका लक्ष्यहरुको स्थानीयकरण गर्दै स्थानीय स्रोत र साधनहरुको पहिचान तथा समूचित परिचालन गरी समावेशी, पर्यावरण मैत्री तथा दिगो स्थानीय आर्थिक विकासका गतिविधिहरुको प्रवर्द्धन गर्दै **समृद्ध मोदी: सुखी मोदीवासी** भन्ने मूल संकल्पलाई पुरा गर्न सरकारी, सामूहिक र निजी प्रयासहरु बीचमा सामञ्जस्यता र साझेदारी विकास गरिनेछ।

यसै पृष्ठभूमिमा मोदी गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को लागि तय गरेका प्रमुख नीति तथा कार्यक्रम देहाय बमोजिम प्रस्तुत गर्दछ।

सभाका सदस्यहरु,

८. स्वास्थ्य सेवालाई सुलभ र पहुँचयोग्य बनाउन पूर्वाधार विकास, क्षमता विकास, सहायता र सहूलियतका कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ। स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्धी गर्न विपन्न नागरिक एकल महिला/पुरुष, आर्थिक, सामाजिक हिसाबले विपन्न नागरिकहरुलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा क्रमशः आवद्द गरिनेछ। स्वास्थ्य संस्थाहरुमा न्यूनतम सेवा मापदण्ड बमोजिमको आवश्यक पूर्वाधार तथा व्यवस्थापन मार्फत सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता तथा नविनता कायम गरिनेछ।

९. ज्येष्ठ नागरिक तथा दीर्घ रोगी नागरिकहरुको नियमित स्वास्थ्य परिक्षणका लागि समुदाय स्तरमा स्वास्थ्य शिविर तथा स्वास्थ्य कर्मी परिचालनको आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ। ज्येष्ठ नागरिक तथा दीर्घ रोगी नागरिकहरुको स्वास्थ्य समस्या तथा प्रयोग गर्ने औषधीहरुको

सम्बन्धमा थप अध्ययन गरी क्रमशः औषधीहरूको व्यवस्थापन र निशुल्क स्वास्थ्य परामर्श सेवा उपलब्ध गराईनेछ । आवश्यकतानुसार विशेषज्ञ सेवा सहित स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

१०. मोदी-६, तिलाहार स्थित निर्माण सम्पन्न भएको गाउँपालिका स्तरीय प्रसुति सेवा केन्द्रलाई थप व्यवस्थित गरी गुणस्तरिय सेवा सहित संचालनमा ल्याईनेछ । गर्भवती महिलाले स्थानीय स्तरमानै गुणस्तरिय गर्भ जाँच गर्न ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड सेवा सञ्चालनलाई क्रमशः व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

११. सुत्केरी महिलाको पोषणको अवस्था सुधारको लागि सुत्केरीसँग अध्यक्ष कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गरि निरन्तरता दिईनेछ । महिलाहरूमा हुने पाठेघरको मुखको क्यान्सरको स्क्रिनिङ्ग तथा परीक्षणको लागि शिविर सञ्चालन जस्ता कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । विपन्न तथा अपाङ्गता भएका नागरिकको स्वास्थ्य उपचारका लागि आवश्यक सहायता गरिनेछ ।

१२. महिला स्वास्थ्य स्यंमसेविकाहरूको स्वयंसेवी भूमिकाको उच्च कदर गर्दै क्षमता विकास तथा सम्मानजनक अवकाशका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । स्वास्थ्यसंग सम्बन्धित सुरक्षित मातृत्व तथा नवजात शिशु सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनको साथै नेपाल सरकार तथा गण्डकी प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१३. स्वास्थ्य सेवामा स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक दुवै पक्षमा जोड दिइने छ । विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई थप प्राथमिकतामा राखिनेछ । स्वास्थ्य जस्तो संवेदनशील क्षेत्रमा कार्यरत जनशक्तिको मनोबल उच्च बनाईने छ । नागरिकहरूलाई विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न मोदी गाउँपालिका जन्मस्थान भई स्वास्थ्य क्षेत्रमा ख्याती प्राप्त विशेषज्ञहरूको समन्वयमा आवधिक रूपमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

१४. पालिका स्तरीय आयुर्वेद औषधालयको पूर्वाधार सम्पन्न गरी प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । नागरिक आरोग्य कार्यक्रमलाई समुदाय स्तरमा विस्तार गरिनेछ । समुदाय र विद्यालयमा सन्तुलित जीवनशैली तथा योग कक्षाहरू संचालन गरिनेछ । पर्यटकीय गन्तव्यहरू तथा होमस्टेहरूमा योगध्यान कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गर्दै हिलिङ सेन्टरको रूपमा विकास गरिनेछ ।

१५. समयमै उपचार पाउने नागरिक हकलाई मध्यनजर गर्दै मोदी गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुत्केरी हुन नसकी अन्य विशिष्टिकृत अस्पताल सम्म लैजानुपर्ने महिलाहरू र ८० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आएको निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवालाई थप प्रभावकारी र पंहुच योग्य बनाईनेछ ।

१६. संक्रामक रोगको रोकथाम र महामारीको प्रतिकार्यका लागि जनस्वास्थ्य निगरानी प्रणालीलाई सुदृढ र सक्रिय बनाईनेछ। जलवायु परिवर्तनजन्य स्वास्थ्य चुनौतीहरूको समाधानका लागि गाउँपालिकाको स्वास्थ्य उपशाखामा पालिका जलवायु स्वास्थ्य अनुकुल केन्द्र (Municipal Climate Health Resilient Unit) स्थापना गरिनेछ।
१७. चुरोट, खैनी, गुट्खा, सुर्ती जस्ता मुख स्वास्थ्यको लागी जोखिमयुक्त मानिएका वस्तुहरू गाउँपालिका भित्रका बजार एवं ग्रामिण क्षेत्रहरूका खास स्थानहरूमा बिक्री वितरण गर्न नपाईने गरी प्रतिवन्ध लगाईनेछ । विद्यालय, सरकारी कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सार्वजनिक स्थल वरपर प्रचलित कानुन बमोजिम तोकिएको दुरी भित्र मदिराजन्य पदार्थको बिक्री वितरण एवं विद्यालय वरपरका पसलहरूमा पत्रु खाना (जंक फुड)को बिक्री वितरणमा रोक लगाईनेछ ।
१८. मोदी गाउँपालिकामा १० शैयाको अस्पताल भवन निर्माणको लागी जग्गा प्राप्तिको बाँकी प्रक्रियालाई आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ मा पुरा गरी डिपिआर लगायत भवन निर्माणको प्रारम्भिक कार्य शुरु गरिनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

१९. कृषि क्षेत्रको प्रचुर सम्भावनालाई मध्यनजर गर्दै कृषि क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकतामा राखेर कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । नेपाल सरकार तथा गण्डकी प्रदेश सरकारसँगको सहयोग सहकार्य र समन्वयमा कृषीको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिको लागी कृषिमा व्यावसायीकरण, विविधिकरण र यान्त्रिकिकरण गर्दै स्थानिय कृषि उपजको बजारिकरणका लागि डिजिटल प्लेटफर्म तयार गरिनेछ।
२०. कृषि उत्पादन प्रवर्द्धनका लागि एकगाउँ एक उत्पादनको मूल मर्मलाई मध्यनजर गर्दै भूगोल एवम् माटो सुहाउँदो खेती प्रणाली अवलम्बन तथा सामुहिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादनमा आधारित कार्यक्रमलाई जोड दिइने छ । खेतीयोग्य जमिनलाई खण्डित र प्लटिङ्ग गर्न निरुत्साहित गरिने छ। उत्पादनमा आधारित अनुदानलाई प्रभावकारीरूपमा थप विस्तार गरिनेछ। आधुनिक वैज्ञानिक र प्रभावकारी भू-उपयोग नीति र भूमि व्यवस्थापन प्रणाली अवलम्बन गरी कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्वसँग जोडिनेछ ।
२१. कृषिमा युवा वर्गलाई आकर्षित गर्न भूमी, कृषि सामग्री, कृषि बाली, पशु विमा, निजी क्षेत्रसँगको सहकार्य र सहलगानीमा एकिकृत कृषक सेवा केन्द्र स्थापना र कृषि उपजको लागी बजारको बलियो इकोसिष्टम कायम गर्ने र संविधान प्रदत्त खाद्य सम्प्रभुताको हकको कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ । कृषि क्षेत्रको विभिन्न विधामा उद्यम गर्न चाहने वैदेशिक

रोजगारबाट सिप सिकेर फर्केका तथा बेरोजगार युवाहरूलाई कृषि तथा पशुपालन तर्फ आकर्षित गर्नका लागि आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइने छ ।

२२. जडिबुटी सम्बन्धी परम्परागत ज्ञान सिपको अभिलेखिकरण गरी खाली बाँझो जमिन, वन, सार्वजनिक एवं निजी जग्गामा जडिबुटी खेती बिस्तार, संकलन र प्रशोधनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सिमसार तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्न बायो ईन्जिनियरिङ सहितको प्रविधिमैत्री संरचनामा जोड दिईनेछ । जलवायु परिवर्तनको असरलाई न्युनिकरण गर्न समुदायसँगको सहकार्यमा अनुकूलन कार्यक्रम संचालन गरी जलवायु उत्थानशिलता अभिवृद्धिमा जोड दिईनेछ ।
२३. कृषि, वन, वातावरण, पर्याप्यटन लगायतका क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने चाहने शोधार्थी निकाय प्रतिष्ठान विश्वविद्यालयलाई आवश्यक सहयोग एवं अध्ययनवृत्ती उपलब्ध गराईनेछ । अध्ययन तथा अनुसन्धानलाई प्राथमिकता दिँदै सम्बन्धित विषय क्षेत्रका विश्वविद्यालय वा क्याम्पसहरू सँग एमओयू गरिनेछ ।
२४. सरोकारवालाको समन्वय र सहकार्यमा वन अतिक्रमण नियन्त्रण गरिनेछ । डढेलो तथा अन्य कारणले हुने वन विनाश न्यूनीकरण गर्न ज्वलनशिल पदार्थ संकलन एवं जैविक मल प्रशोधन कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । वन डढेलोलाई निरुत्साहित गरिनेछ । गाउँपालिकामा अग्नि नियन्त्रण संयन्त्र निर्माण गरिनेछ । सुरक्षा निकाय सँगको सहकार्यमा समुदायमा विपद प्रतिकार्यका लागी कम्युनिटी डिजाष्टर रेस्पोन्स टिम गठन गरिनेछ ।
२५. वन्यजन्तु बास व्यवस्थापनका लागि एक सामुदायिक वन एक पोखरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । कृषीयोग्य जमिनमा भरपर्दो सिंचाई पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ । पुराना पोखरीहरूको संरक्षण जल पुर्नभरण उच्च स्थानहरूमा नयाँ पोखरी निर्माण गरी भूमिगत जल प्रणाली रिचार्ज गरिनेछ ।
२६. मोदी गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरू पञ्चासे, हम्पाल, सहश्रधारा लगायतका पदमार्गहरूको प्रचार प्रसार तथा कृषि उत्पादनसँग आवद्ध गरी होमस्टे लगायत अन्य पर्यटनजन्य व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । पर्यटकीय पदमार्गहरूमा अत्यावश्यक पर्यटन पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिईनेछ । कृषि पर्यापटन तथा उद्यमशिलता विकासलाई एक आपासमा समेटेर एकीकृत विकास गरिनेछ । कृषिमा आधारित पर्याप्यटनमा जोड दिईनेछ ।
२७. मानव र कृषि उत्पादनका लागि प्रतिकूल वन्यजन्तु खासगरी बाँदर, बँदेल तथा दुम्सी लगायतसँगको द्वन्द न्यूनीकरण एवम् नियन्त्रणका लागि सफल अभ्यास तथा अनुभवको अनुसरण गरिनेछ । जंगलमा छाडिने चौपाया र अन्य जंगली जनावरबाट समेत हुने

बालीनालीको नोकसानी नियन्त्रण गर्न सामुदायिक वनहरूसँग आवश्यक समन्वय गरी बाली संरक्षण गर्ने नीति लिईनेछ । रैथाने बाली बिउ नस्ल र कृषी जैविक विविधताको संरक्षणलाई प्राथमिकता दिईनेछ । कृषि उत्पादन, वितरण, भण्डारण र उपभोग शैलीलाई पोषणको अभिन्न अंगको रूपमा लिने गरी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

२८. कृषि उद्यमशिलता विकास तथा पर्यापर्यटनलाई प्रवीधिमा आधारित बनाउँदै एकिकृत विकास गर्न स्मार्ट किसान डिजिटल एग्रोटुरिजम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । कृषि उत्पादनमा स्थानीय नागरिकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न बारी देखी बजार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । स्थानीय स्तरमा उत्पादित कृषि उपजलाई बजारसम्म ढुवानी गरी बजारिकरणमा आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । कृषकले घरमै बसेर स्मार्ट बैंकिङ प्रवीधि मार्फत कृषि उपजको मूल्य पाउने व्यवस्था गर्न कृषि सहकारी तथा अन्य सहकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।

२९. निर्वाहमूखि कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिक बनाउँदै लैजाने नीति अनुरूप भूमि बैंक मार्फत जमिनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्दै स्थानीय वित्तीय संस्थासंगको समन्वय र सहकार्यमा व्यवसायिक लगानीका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । व्यवसाय विमा मार्फत आकस्मिक क्षति न्युनिकरण तथा सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा समर्थन मुल्यमा आधारित अग्रिम कृषि उपज खरिद सम्झौता गरी व्यावसायिक जोखिमको संवोधन र बजारको सुनिश्चितता गरिनेछ । तरकारी, फलफुल, घाँसेबाली र बिउ उत्पादन आदिको व्यावसायिक पकेट क्षेत्र स्थापना र बाँझो रहेका जमिन भूमी बैंकको अवधारणा बमोजिम सदुपयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरी सहकारी वा सामुहिक खेती प्रणाली मार्फत उत्पादन आयआर्जन र रोजगारी प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याईनेछ ।

३०. माटोको जैविक गुणमा हास आउन नदिन समय समयमा माटो परिक्षण शिविर संचालन गरिनेछ । माटोको उर्वराशक्ति कायम गर्न कम्पोष्ट मलको उत्पादन तथा प्रयोगलाई प्रोत्साहन दिँदै दिगो र अर्गानिक कृषि उत्पादन प्रणाली प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ । रसायन तथा विषादीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै जैविक विषादीको उपयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३१. कृषि सेवालाई सर्वसुलभ पारदर्शी र वास्तविक किसान वर्गको लागि पहुँचयोग्य बनाउन डिजिटल प्रणालीको प्रयोगमा जोड दिईनेछ । अनुदान, कृषि सामग्री, बिउ, मल, विरुवा तथा प्रवीधि आदिको वितरणलाई विकेन्द्रिकरण गरि वास्तविक किसानको पहुँच सम्म पुर्‍याईनेछ ।

३२. आर्थिक रूपले विपन्न किसानलाई स्थानीय वित्तीय संस्थाहरू सँगको सहकार्यमा सहूलियतपूर्ण ऋण तथा परिचय पत्र सहित आवश्यक सेवा सुविधा प्रदान गरिनेछ ।

सुन्तलाको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न संघीय र प्रादेशिक निकाय तथा कार्यक्रमहरु संग समन्वय एवं सहकार्य गर्दै नयाँ बँगैचा स्थापना, पुरानो बँगैचा सुदृढीकरण र रोगग्रस्त बोट हटाई गुणस्तरिय विरुवा रोपण कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ । सुन्तालाका साथ साथै भूगोल र माटो अनुसार सम्भाव्य किवी, कागती, ओखर लगायतका फलफूल खेतीको प्रवर्द्धनलाई विशेष प्राथमिकतामा राखेर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । ५० प्रतिशत अनुदानमा सुन्तला, कागती र किवी लगायतका फलफूलका विरुवा वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । तुलनात्मक रुपमा लगानी कम तथा उच्च बजार मुल्य भएका अलैची, ओखर, स्याउ, अदुवा, बेसार, कफी, मह, अल्लोको धागो/तयारी कपडा जस्ता निर्यातयोग्य बस्तुको उत्पादन र बजारीकरणमा जोड दिईनेछ ।

३३. कृषि तथा पशुपंक्षी उपजको सुरक्षित भण्डारण तथा व्यवस्थित बजारीकरणका लागी डेरी तथा मासु पसल सुधार पशुपंक्षी बधस्थल सुधार शीत भण्डारको स्थापना तथा संचालनलाई प्रभावकारी बनाईनेछ । कोदो, फापर, उवा, भाँगो, टुसा, निउरो, सिन्की/गुन्द्रुक, टिमुर्, सिस्नो, सिलाम लगायतका रैथाने बाली उत्पादन, ब्रान्डिड तथा बजारीकरणमा जोड दिईनेछ ।
३४. जैविक खेती प्रणालीलाई सहयोग गर्न सामुहिक गोरु पालन व्यावसायलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । एक नमुना कृषि फर्म: एकहल गोरु कार्यक्रमको लागी आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
३५. पहाडी क्षेत्रका काष्ठफल तथा फलफूल विकास आयोजना (NAFHA) बाट संचालित कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक समन्वय एवं सहकार्य गरिनेछ ।
३६. कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि तथा कृषकको आय स्तर सुधारको लागी लागी कृषि उपजको न्युनतम समर्थन मूल्य कायम गरिने छ । कृषि क्यालेण्डर लागू गरिनेछ । कृषकहरुलाई बगर खेतिमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइने छ ।
३७. गाउँपालिकाको कृषि क्षेत्रको वास्तविक तथ्याङ्क संकलन गरी नियमित अद्यावधिक गर्ने कार्यलाई संघीय र प्रदेश सरकारसंगको सहकार्यमा सम्पन्न गरिने छ । किसान सुचीकरण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।
३८. निर्माण सम्पन्न भईसकेको गाउँपालिका स्तरीय कोल्डरूम यथाशिघ्र संचालनमा ल्याईने छ । साथै प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदानमा मोदी २ पातीचौरमा निर्माणाधिन कोल्ड स्टोरको निर्माण कार्यलाई सम्पन्न गरी संचालनमा ल्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

सभाका सदस्यहरु,

३९. पशुपालनलाई व्यावसायिक बनाउन पशुपालनमा संलग्न अगुवा किसानहरुको क्षमता अभिवृद्धि सशक्तिकरण, निशुल्क औषधी, हिउँदै घाँसको विउ वितरण लगायत पशु सेवाको उपलब्धता तथा अन्य अत्यावश्यक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ । पशुपालक किसानका लागि आधारभूत भेटेरीनरी सेवा र भ्याक्सिनको निःशुल्क व्यवस्थापन गरिने छ । गाई, भैसिको नश्व सुधार एवं उत्पादकत्व वृद्धिका लागि कृतिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
४०. लागत साझेदारीमा खोर/गोठ सुधार तथा पशुपालन, मत्स्यपालन व्यावसायमा यान्त्रिकिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । दुध तथा पशुजन्य उत्पादनमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई संघीय तथा प्रदेश अन्तर्गतका कार्यालयको कार्यक्रमसँग दोहोरो नपर्ने गरी निरन्तरता र विस्तार गरिनेछ ।
४१. लागत साझेदारीमा डिपिड ट्याङ्क निर्माण, मासु पसल निर्माण तथा सुधारका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । पशुहरुमा हुने बाँझोपन निवारणका लागि घुम्ती एवं घरदैलो तथा किसानहरुलाई पायक पर्ने स्थानमा पशु स्वास्थ्य शिविरहरु संचालन गरिनेछ ।
४२. पशुपंक्षी पालन व्यवस्थापन तथा पशु विमा सम्बन्धी विषयमा कृषकहरुलाई तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । घरपालुवा कुकुरको दर्ता तथा अभिलेखीकरण कार्यक्रमको शुरुवात गरिनेछ ।
४३. पशुपंक्षीपालक अगुवा कृषकहरुलाई परजिवी नियन्त्रण तथा पोषणका लागि औषधी तथा फिड सप्लिमेन्टहरु निःशुल्क वितरण गरिनेछ । पशुपंक्षी उपचार तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक उपकरण तथा सामग्री प्रबन्ध गरी पालिकास्तरीय भेटेरेनरी प्रयोगशालालाई थप व्यवस्थित गराइनेछ ।
४४. मौरीपालन व्यावसायको संभाव्यता अध्ययन गरी व्यावसाय प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

सभाका सदस्यहरु,

४५. उद्यमशिलता विकास तथा उद्यमशिल संस्कृतीको निर्माण मार्फत आन्तरिक रोजगारका अवसर सृजना गरी आयआर्जनका अवसरहरु वृद्धि गरिनेछ । उद्यमशिलतालाई कृषि र पर्यटनसँग जोडेर लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । उद्यमशिलताका लागि सिप विकास

तालिमहरु आवश्यकताका आधारमा संचालन गरिनेछ। परम्परागत उद्यम र सीपलाई आधुनिक प्रविधिसँग जोडेर नवप्रवर्तनमा जोड दिईनेछ ।

४६. महिला उद्यमीहरुको क्षमता विकास तथा व्यावसायिक सुनिश्चिताको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । उद्यमी सँग भएको सिपको प्रमाणीकरणको लागि सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक समन्वय एवं सहकार्य गरिनेछ ।

४७. स्व:रोजगार तथा रोजगारउन्मुख उद्यमशिलता विकासका लागि साझेदार संस्थाहरुको सहकार्यमा अल्लो प्रशोधन उद्योग तथा ढाका उद्योग स्थापना गरी स्थानीय उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । मोदी गाउँपालिकाको कोशेली तथा सौगात घरलाई स्थानिय उत्पादनको बजार प्रवर्द्धन हुनेगरी नयाँ व्यवस्थापकिय ढाँचामा संचालनमा ल्याईनेछ ।

४८. उद्यमशिलता तथा सिप विकास तालिमहरु विशिष्टिकृत निकायहरु सँगको सहकार्यमा मात्र संचालन गरिनेछ। तालिम कार्यक्रमहरुमा समयानुकूल परिमार्जन गरिनेछ। तालिम कार्यक्रमहरु स्थानिय आवश्यकता तथा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय बजार मागको विश्लेषण गरि सोही आधारमा छनौट तथा संचालन गरिनेछ । तालिममा आर्थिक सामाजिक रूपले पछाडि परेका, सिमान्तकृत वर्ग, एकल महिला तथा स्वरोजगारमा आवद्ध हुन प्रतिबद्ध युवा वर्गलाई प्राथमिकता दिईनेछ। स्थानीय महिला समूहहरुलाई उद्यमशिलता तथा सीप विकास तालिम प्रदान गरी आयआर्जनका क्रियाकलापमा सरिक गराईनेछ। आमा समूहहरुले उत्पादन गरेका स्थानीय उत्पादनलाई ब्रान्डिङ तथा बजारिकरण गरिनेछ।

४९. स्थानीय स्तरमा रोजगारी र आयआर्जनका अवसर सृजना गरी गरिबी निवारणका लागि सार्वजनिक, सहकारी र निजी क्षेत्र विच सहकार्य प्रवर्द्धन गरिनेछ।

५०. गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण वडाहरुमा उद्यमशिलताको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि लघु तथा घरेलु उद्यम कार्यक्रम मार्फत लक्षित वर्गलाई आयआर्जन र रोजगारी सिर्जना हुने कार्यक्रम संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ। स्थानीय स्रोत र साधनलाई उपयोग गरी रोजगारी सृजनाको लागि साझेदार संस्थाहरुसँगको लागत सहभागीमा अल्लो प्रशोधन उद्योग तथा ढाका उद्योग स्थापना गरी संचालन गरिनेछ।

५१. युवा उद्यमीहरुलाई परियोजना धितो राखी स्थानिय बैंक तथा वित्तिय संस्थासँगको सहकार्य मार्फत आवश्यक स्टार्टअप कर्जा उपलब्ध गराईनेछ । वैदेशिक रोजगारीबाट ज्ञान, सिप हासिल गरी फर्केका र स्वदेशमै उद्यम गर्न चाहने प्रतिबद्ध युवालाई आवश्यक सहयोग सहित प्राथमिकता दिईनेछ ।

५२. दिदिबहिनीसँग अध्यक्ष कार्यक्रम मार्फत महिलाहरुको क्षमता विकास र आय आर्जनमा सहयोग पुर्याउन उक्त कार्यक्रमलाई परिमार्जन सहित निरन्तरता दिईनेछ। कार्यक्रम मार्फत

लक्षित वर्गका महिलाहरूको संरक्षण, विकास, सशक्तीकरण र सहभागितामा गुणात्मक परिवर्तन ल्याइनेछ । महिलाहरूको उद्यमशिलता विकास लाई उद्यम पर्यटन तथा कृषि क्षेत्र सँग अन्तरआवद्ध गरिनेछ ।

सभाका सदस्यहरू,

५३. कृषि पर्यटन र उद्यमशिलता जस्ता अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रको एकिकृत विकास र प्रविधिको प्रयोग मार्फत कृषिमा आधारित पर्यापर्यटनको विकास गरी मोदी गाउँपालिकालाई गण्डकी प्रदेशको पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न स्थानीय पदमार्गहरूको व्यापक प्रचारप्रसार र ब्रान्डिङ गरी पर्यटकको आगमनलाई प्रोत्साहन हुने वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
५४. गाउँपालिका भित्रका पर्यटकिय महत्वका क्षेत्र तथा पूर्वाधारहरूको व्यापक प्रचारप्रसार गर्दै प्राकृतिक/सांस्कृतिक तथा आन्तरिक पर्यटनको आकर्षक गन्तव्यको रूपमा विकास गरिनेछ । पर्यटन क्षेत्रलाई आयआर्जन रोजगारी र स्थानीय समृद्धिको आधारको रूपमा विकास गरिनेछ ।
५५. भुक, लप्सीबोट, लेस्पार, चित्रे लगायतका मगर तथा गुरुङ समुदायका वस्तिहरूमा रहेका सामुदायिक होमस्टेहरूलाई आधुनिकिकरण एवं प्रविधिमैत्री बनाउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
५६. सामुदायिक घरबास, कोशेली घर, गुरुङ तथा मगर संग्राहलय, ईकोभिलेज पदमार्ग र हिलस्टेसन मार्फत आन्तरिक पर्यटकलाई आकर्षित गरी पर्यापर्यटनलाई आन्तरिक आय वृद्धि र रोजगारी सृजना सँग जोडिनेछ ।
५७. गाउँपालिका भित्रका पर्यटकिय महत्वका क्षेत्र तथा सम्पदाहरूको व्यापक प्रचारप्रसार गर्दै प्राकृतिक, सांस्कृतिक तथा आन्तरिक पर्यटनको आकर्षक गन्तव्यको रूपमा विकास गरिनेछ । पर्यटन क्षेत्रलाई आयआर्जन रोजगारी र स्थानीय समृद्धिको आधारको रूपमा विकास गरिनेछ । पर्यटकीय पदमार्गहरूमा स्थानीय पर्यटन व्यावसायीहरू सँगको सहकार्यमा डिजिटल सुचना बोर्डहरू एवं स्थानीय साधन स्रोत र सीपको प्रयोग गरी विश्राम स्थलहरूको निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका भित्रका धार्मिक सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक एवम् पर्यटकीय स्थल संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै गाउँपालिका भित्रका सम्पदाहरूलाई सुचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत प्रचार प्रसार एवं पर्यटन बजारसँग आवद्ध गरिनेछ ।
५८. मोदी गाउँपालिका भित्र रहेका प्रख्यात धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थलहरूमा आवश्यक पर्यटन पूर्वाधारहरू तथा पर्यटकिय सुचना केन्द्रहरूको निर्माण गरिनेछ । नयाँपुल मोहरिया लप्सीबोट भमरकोट लेस्पार हम्पाल जलजला तथा चित्रे पञ्चासे पर्यटकिय पदमार्गहरूमा

विश्राम स्थल खानेपानी लगायतका आवश्यक संरचनाको निर्माणमा जोड दिईनेछ । मोदी गाउँपालिका भित्रका होमस्टे तथा पदमार्गहरु विच नेटवर्किङ तथा मार्केटिङ गरिनेछ । रमणीय हिमश्रृङ्खला दृष्यावलोकन साईट सिईड कल्चरल एडभेन्चर तथा छोटो दुरीको हाईकिङको गन्तव्यको रूपमा विकास गरिनेछ ।

५९. गाउँपालिकाको मुख्य सडक तथा रणनीतिक महत्वका सडकहरुको दाँया-बाँया र डिभाइडरमा वृक्षरोपण गरी हरियाली सडकको रूपमा विकास गर्न टोल विकास संस्थाहरुलाई परिचालन गर्ने नीति लिईनेछ । राजमार्ग नजिकै रहेको प्रसिद्ध पार्वती मन्दिर र वरपरको क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटक विसौनीको रूपमा विकास गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

सभाका सदस्यहरु,

६०. स्थानीय बजार क्षेत्रमा रहेका व्यापार तथा व्यावसायलाई अनिवार्य रूपमा सम्बन्धित वडा वा गाउँपालिकामा दर्ता गर्ने व्यवस्था कडाईका साथ लागु गरिनेछ । दर्ता भई संचालनमा रहेका व्यापार व्यावसायहरुलाई व्यावसायिक उन्नतीको लागि आवश्यक वातावरण निर्माण गरिनेछ । उद्योगी व्यावसायीहरुलाई कर शिक्षा गुणस्तर तथा नाप तौल, विल बिजक सम्बन्धी आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । उद्योगी व्यावसायीहरुलाई उद्यमशिल संस्कारको विकास गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ । मध्यपहाडी लोकमार्गको पर्यटकीय संभावना बोकेका स्थानहरुको विचमा अवस्थित मोदी गाउँपालिकाको स्थानीय बजारलाई चलायमान बनाउन आवश्यक रणनीति अवलम्बन गरिनेछ । प्रसिद्ध धार्मिक स्थल मुक्तिनाथधाम जाने मुख्य बाटोमा अवस्थित बजारलाई मध्यनजर गर्दै राजमार्ग क्षेत्रमा नयाँ होटल, रेष्टुरेण्ट तथा अन्य स्थानीय कृषि उपजको बजार तथा बिक्रि केन्द्र जस्ता व्यावसाय विस्तारमा आवश्यक सहजिकरण गरिनेछ ।

६१. कर तिर्ने संस्कार तथा संस्कृतीको विकासको लागि संघीय तथा प्रादेशिक निकायहरु सँगको सहकार्यमा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । प्रगतिशिल कर प्रणालीको अवलम्बन गरीनेछ । सम्पत्ति करलाई आन्तरिक आयको मूल स्रोतको रूपमा विकास गरिनेछ । घर बहाल करलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ । घरबहाल करमा बहुदर प्रणाली लागू गरिनेछ । व्यवसायिक कर तथा घर बहाल कर व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धमा व्यावसायिक छाता संगठनहरुसँग आवश्यक सहकार्य गरिनेछ । सम्पूर्ण व्यापारिक तथा व्यावसायिक क्रियाकलापलाई करको दायरामा ल्याईनेछ । घुम्ती र फिरन्ते प्रकृतीका व्यावसायीहरुलाई निरुत्साहित गर्दै बहाल कर तथा व्यावसाय कर तिर्ने व्यावसायीहरुलाई संरक्षण गरिनेछ । नियमित कर तिर्ने करदातालाई विभिन्न गैरमौद्रिक सेवा सुविधा तथा

छुटहरू प्रदान गरी प्रोत्साहित गर्ने नीति लिईनेछ। कर प्रणालीलाई प्रवीधिमा आधारित बनाई घरमै बसेर कर तिर्न सक्ने गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।

६२. डिमुवा, पातीचौर बजार क्षेत्रलाई चलायमान बनाउन निजी क्षेत्र सँगको सहकार्यमा सुलभ दरको विद्युतिय चार्जिङ स्टेशन निर्माण गरिनेछ ।

६३. गाउँपालिकामा रहेका व्यापारिक केन्द्र र बजारहरूलाई सहकारी तथा निजी क्षेत्रसग समन्वय गरी व्यवस्थित गरिनेछ। बजार क्षेत्रका होटल तथा रेष्टुरेण्टहरूलाई पर्यटकमैत्री, स्वच्छ, सफा राख्न आवश्यक तालिम तथा सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। होटल तथा रेष्टुरेण्टहरूमा गाउँपालिकाको स्थानीय उत्पादनको प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

६४. गाउँपालिकाको भू-धरातल, जलवायू र जैविक विविधताको अधिकतम उपयोग गरी सार्वजनिक वन क्षेत्र, सडक किनारा, नदी उकास र उपभोगहिन सार्वजनिक सरकारी जमिनमा फलफूल र अन्य उपयोगी विरुवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने अभियान संचालन गरिनेछ। मध्यपहाडी लोकमार्गको दायाँबायाँ फलफूलका विरुवा तथा अन्य भू-क्षय रोक्ने प्रजातीका विरुवाहरू रोप्ने कार्यमा जोड दिईनेछ।

६५. गाउँपालिका भित्रका खानी क्षेत्रहरूको संभाव्यता अध्ययन गरी प्रचलित कानुन बमोजिम खानीजन्य उद्योग दर्ता गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ। स्थानीय खानीजन्य पदार्थको ब्रान्डिङ तथा मार्केटिङ गरिनेछ। वन पैदावारमा आधारित उद्यमलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

६६. मोदी गाउँपालिका भित्रका जंगल, सामुदायिक वनहरूको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गरिनेछ। सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूलाई दिगो र वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको लागी उत्प्रेरित गरिनेछ। **एक सामुदायिक वन: एक पोखरी** कार्यक्रमलाई अनिवार्य रुपमा लागु गरिनेछ। वनस्रोतको दिगो र वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्दै वनमा आधारित उद्योग व्यावसाय तथा लघु उद्यमलाई प्रोत्साहित गरिनेछ। सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूको सशक्तिकरणका लागि तालिम कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। सामुदायिक वनहरूमा फलफूलका विरुवा रोप्ने कार्यको थालनी गरिनेछ। घर बस्ती तथा खेतीयोग्य जमिन वरिपरि निश्चित दुरी भित्रका निजी जग्गामा रहेका रुख विरुवाहरू कटान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ। वन्यजन्तु मानव द्वन्दलाई न्यूनीकरण गर्न संघीय तथा प्रादेशिक कार्यालयहरूसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ।

६७. सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूलाई प्रचलित कानुनी व्यवस्था बमोजिम लेखापरिक्षण गर्न नियमित रुपमा प्रतिवेदन गर्न लगाईनेछ। प्रचलित ऐन नियमावली

बमोजिम तोकिएको कार्य नगर्ने समितिहरूलाई प्रचलित कानुनी व्यवस्था बमोजिम कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ।

६८. दिगो वन व्यवस्थापन, जैविक विविधता संरक्षण, वातावरण र जलाधार क्षेत्रको व्यवस्थापनलाई उत्पादन र उत्पादकत्व सँग जोड्न वनसँग सम्बन्धित निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ। नीजि वनमा रहेको रुखको कटान ओसारपोसार तथा बिक्रि वितरण प्रक्रियामा आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ। घरबस्ती तथा कृषीयोग्य जमिनमा रहेका रुखहरूलाई आवश्यकता अनुसार प्रचलित कानुनी व्यवस्था बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरी कटान गरिनेछ।
६९. वन तथा जैविक विविधता संरक्षणको लागि स्थानीय ज्ञान, सिप र अभ्यासको प्रवर्द्धन गरिनेछ। वनको दिगो व्यवस्थापन र न्यून कार्बन उत्सर्जनजन्य क्रियाकलापको प्रवर्द्धन गरी हरित अर्थतन्त्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। वन स्रोत र उद्यमशिलता विकास विचको परम्परागत अन्तरसम्बन्धलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ।
७०. नेपाल सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा गाउँपालिकामा हरित आय आर्जनलाई प्रथमिकता दिदै रोजगार केन्द्रित प्राकृतिक संसाधनमा आधारित लघु उद्यम, कुटिर र साना उद्योग स्थापना र विकासको निम्ति आवश्यक वातावरण निर्माण गरिनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

७१. शिक्षक कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागी आवश्यक विषयगत तालिमहरूको व्यवस्था गरिनेछ। बालशिक्षा शिक्षिकाहरूलाई मन्टेश्वरी तालिम प्रदान गरि दक्ष बनाइनेछ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त तालिम लगायतका अन्य अवसरहरूको समन्यायिक वितरण गरिनेछ। गाउँपालिकाले समुदायस्तरमा संचालन गर्ने अध्ययन अनुसन्धानमुलक एवं सुचना संकलनमुलक कार्यमा शिक्षक शिक्षिकाहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ।
७२. विद्यालयको संस्थागत क्षमता विकास तथा शैक्षिक शुशासन प्रवर्द्धन गर्नका लागि प्रधानाध्यापकहरूलाई विद्यालय व्यवस्थापन तथा नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ। प्रधानाध्यापकहरूलाई साविकमा पाईरहेको भत्ताको अतिरिक्त थप भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ।
७३. सिकाई गतिविधिको प्रत्यक्ष जानकारी र अनुभव आदान-प्रदानका लागि विद्यार्थीसँग गाउँपालिका अध्यक्ष उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रत्यक्ष अन्तरसंवाद कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। विद्यार्थीहरूलाई प्रशासन र व्यवस्थापन तथा स्थानीय शासन प्रणालीको

विषयमा आवश्यक ज्ञान, सीप, प्रदान गर्न गाउँकार्यपालिका गाउँसभा एवं विषयगत समितिहरूको बैठकमा सरिक गराइनेछ। विद्यार्थीका वास्तविक समस्या प्रत्यक्ष रूपमा विद्यार्थी संग नै छलफल गरिनेछ। विद्यार्थीको क्षमता विकासका लागि स्काउट रेडक्रस सर्कल जस्ता नेतृत्व विकासमा सहयोग गर्ने संस्था संग आवद्ध गर्ने व्यवस्था गरिनेछ।

७४. सार्वजनिक शिक्षालाई पहुँचबाट गुणस्तर तर्फ लैजाने नीति अनुरूप विद्यालयहरूलाई आवश्यक सहयोग तथा प्रस्तावनामा आधारित अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ। संघ सरकारको समन्वयमा सार्वजनिक शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न शैक्षिक विकासका लागि सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

७५. विद्यार्थी संख्या तथा भौगोलिक विषमतालाई मध्यनजर गर्दै विद्यालय, तह वा कक्षा मर्जको नीतिलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ मा पनि निरन्तरता दिइने छ। विद्यालय शिक्षामा नियमित अनुगमन तथा प्रोत्साहनको उचित व्यवस्था मिलाइने छ। सामुदायिक सुरक्षा तथा अपराध न्यूनीकरणको लागि विद्यार्थीहरूमा ज्ञान, सिप, दक्षता अभिवृद्धि गर्न जिल्ला प्रहरी कार्यालय, पर्वतसँगको सहकार्यमा प्रहरी-विद्यालय-समुदाय कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

७६. दरबन्दी अभाव रहेका र भौगोलिक कठिनाइमा रहेका विद्यालय सेवा क्षेत्रहरूलाई लक्षित गरि स्वयम सेवक शिक्षक बैंकको राष्ट्रिय नीतिलाई लागू गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। संस्थागत विद्यालयहरूको नियमन तथा शैक्षिक गुणस्तर अनुगमन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ। आधारभूत शिक्षा परीक्षा गाउँपालिका स्तरीय रूपमा संचालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। कक्षा ५ मा सिकाइ उपलब्धि मापन परीक्षाको रूपमा संचालन गरिनेछ। परीक्षालाई वस्तुगत र विद्यालय एवं शिक्षकको कार्यसम्पादनको आधार बनाई प्रोत्साहनको नीति लिइनेछ। एसईई र आधारभूत तहको परीक्षा तयारी कक्षाहरू संचालन गर्न विद्यालयहरूलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ।

७७. लक्षित वर्गका बालबालिकालाई मध्यनजर गरि माध्यमिक विद्यालयमा दिवा तथा पूर्ण आवसीय कार्यक्रमलाई थप विस्तार गरिने छ। मोदी गाउँपालिकाको स्थानीय पाठ्यक्रमलाई मोदीको विशिष्ट पहिचान तथा संभावनाहरूको संग्रहको रूपमा समयानुकूल परिमार्जन तथा थप कक्षाहरूमा क्रमश लागु गर्दै लगिनेछ। सिक्दै कमाउँदै: पढ्दै रमाउँदै कार्यक्रमलाई थप विद्यालयहरूमा विस्तार गरिने छ। नेपाल सरकारद्वारा सञ्चालित दिवा खाजा कार्यक्रमलाई बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा भएका वडाका विद्यालयहरूका सबै कक्षाहरूमा विस्तार गरिनेछ।

७८. विद्यालयहरूमा दिवाखाजाको रूपमा तयारी र पत्रुखाजा (जंकफुड) लाई पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध लगाईनेछ। विद्यालय वरपर पत्रुखाजा तथा प्लाष्टिक निषेधित क्षेत्र घोषणा गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ। हरेक विद्यालयमा खेलमैदान र बालउद्यान निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ। विद्यालयहरू सँगको सहकार्यमा हरित विद्यालय परिसर सौन्दर्यकरण कार्यक्रम लागू गरिनेछ।

७९. विद्यालयको संस्थागत क्षमता सवलिकरण तथा सुसाशन व्यवस्थापनलाई आवश्यक प्रोत्साहन गरिनेछ। शिक्षक कर्मचारीहरूको तलबभत्ता मासिक रूपमा सम्बन्धित शिक्षकहरूको बैंक खातामा सिधै ट्रान्सफर हुने आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ।

८०. मोदी गाउँपालिकाको एक मात्र उच्च शिक्षा प्रदायक संस्था नवजागृत क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ। उच्च शिक्षा स्थानीय तहमा नै अध्ययन गर्न आवश्यक वातावरणको निर्माणका साथै नियमित रूपमा क्याम्पसमा कक्षा लिने विद्यार्थीहरूलाई प्रदान गरिदै आएको छात्रवृत्तीको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ। गाउँपालिकाले संचालन गर्ने विभिन्न अध्ययन अनुसन्धानमूलक कार्यमा क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई प्राथमिकता दिईनेछ।

८१. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलाप मार्फत विद्यार्थीहरूको सर्वाङ्गीण विकासका लागि हरेक शुक्रबार बुक फ्रि फ्राईडेको रूपमा अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा जीवनोपयोगी ज्ञान सिप विकासका कार्यक्रम संचालन गर्ने कार्यलाई प्रारम्भिक रूपमा अगाडि वढाइनेछ। मोदी गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयको कक्षा ११ र १२ लाई आवासीय मोडलमा एकिकृत गरी सेन्टर अफ एक्सिलेन्सको रूपमा विकास गर्न प्राथमिकता दिइनेछ।

८२. संगठनमा निरन्तर अध्ययन र सिकाई ज्ञान सिप आदान प्रदानको संस्कार निर्माण तथा पठन संस्कृतीको प्रवर्द्धन गर्न एक कार्यालय: एक पुस्तकालयको अवधारणा क्रमश लागु गर्दै लगिनेछ। विद्यार्थीहरूलाई डिजिटल दुर्व्यसनीबाट बचाउन र रचनात्मक तथा सृजनात्मक बनाउन माध्यमिक तथा आधारभुत विद्यालयहरूमा रहेका पुस्तकालयहरूलाई स्तरोन्नती गर्दै पुस्तकालय कक्षा अनिवार्य गरिनेछ। विद्यार्थीहरूलाई सामुदायिक तथा सार्वजनिक गतिविधिहरूमा सरिक गराई सामाजिकिकरण गर्ने नीति लिईनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

८३. बालबालिकाहरूको शारीरिक तथा मानसिक विकास तथा बाल अधिकारको संरक्षणमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन। हरेक संस्थागत, प्रक्रियागत, संरचनागत पक्षहरूलाई क्रमश बालमैत्री बनाईनेछ। बाल अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महसन्धि तथा

बालबालिका सम्बन्धी अन्य प्रचलित ऐन कानूनमा भएका व्यवस्थाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ। आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ सम्म मोदी गाउँपालिकालाई बालमैत्री शासनयुक्त स्थानीय तह घोषणा गरिनेछ। गाउँपालिकामा बाल हेल्पलाईनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ। विद्यालयहरूमा बाल अधिकारको वकालत तथा मनोपरामर्श सेवा र विद्यालयसँग स्वास्थ्य कर्मी/नर्स कार्यक्रमलाई समन्वयात्मक रूपमा संचालन गरिनेछ।

८४. युवाहरूको क्षमता विकास गरी स्वरोजगार बनाउन तथा नेतृत्व विकासका लागि युवासंग उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई परिमार्जन सहित निरन्तरता दिइने छ। स्वस्थ जीवनका लागि खेलकुद भन्ने मूल मन्त्रलाई संस्थागत गर्दै लगिनेछ। युवाहरूको शारीरिक र मानसिक विकासका लागि खेलकुद गतिविधिहरूमा जोड दिईनेछ। नेपाल सरकार गण्डकी प्रदेश सरकार तथा जिल्ला खेलकुद विकास समितिसँग समन्वय एवं सहकार्य गरी स्पोर्ट्स स्कुलिङ् कार्यक्रम शुरु गरिनेछ। विद्यालय तहमा खेलकुद तालिम प्रशिक्षक र खेलाडी प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। नव जागृत क्याम्पसमा रहेको खेलमैदानलाई पालिकास्तरीय खेल मैदानको रूपमा विकास गर्न नेपाल सरकार तथा गण्डकी प्रदेश सरकार सँग लागत साझेदारीको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ। खेलकुद कार्यक्रमलाई निजी क्षेत्रका संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम सँग जोडिनेछ। विभिन्न खेलकुद प्रतियोगितामा उत्कृष्ट नतिजा प्राप्त गर्ने खेलाडी तथा विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहनको आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।

८५. ईतिहासका विरासतका रूपमा रहेका कोट, मठ, मन्दिर, पाटी, पौवा, सत्तल, चौतारी, गुम्बाहरू, मुल बाटोहरू पैदल मार्गहरू जस्ता सामाजिक सांस्कृतिक सम्पदाहरूको मर्मत सम्भार तथा संरक्षणमा जोड दिईनेछ। पुराना बर, पिपल, चौतारीहरूको संरक्षण तथा नयाँ बर, पिपल, समी जस्ता बहुवर्षीय तथा शितल र बन्यजन्तुलाई फल दिने रुखहरूको संरक्षण र वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

८६. प्राकृतिक विपद प्रभावित तथा अधुरा खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण मर्मत र संचालनका लागि सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक समन्वय एवं सहकार्य गरिनेछ। गाउँघरमा रहेका परम्परागत पोखरीहरू कुवा ईनारहरूको संरक्षण गरी भूमिगत पानीका स्रोतको पुर्नभरणलाई प्राथमिकता दिईनेछ।

८७. संघीय तथा प्रदेश सरकारका निकाय तथा कार्यालयहरू, छिमेकी स्थानीय सरकार एवम् उपभोक्ता समितिहरूसँग लागत साझेदारी एवं सहलगानीमा खानेपानी सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनका आयोजना एकिकृत रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

८८. विद्यार्थीहरूको संख्या शून्य भएका विद्यालयहरूका भवनहरूको नियमित मर्मत सम्भार गरी अन्य सामुदायिक प्रयोजनमा प्रयोग गरिनेछ। निर्माण सम्पन्न हुन नसकेका झोलुङ्गे पुलहरूको निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ।
८९. स्थानीय यातायात गुरुयोजना निर्माण गरी स्थानीय तहको एकल अधिकार अन्तर्गतका यातायात अनुमती लगायतका विषयमा आवश्यक कानून निर्माण गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।
९०. मनसुनजन्य विपद, भूकम्प लगायतका अन्य प्राकृतिक प्रकोपबाट क्षतिग्रस्त निजी आवास सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरूको प्रवलीकरण पुर्ननिर्माण र पुर्नस्थापनाको कार्यलाई सम्बन्धित निकाय सँगको समन्वय र सहकार्यमा द्रुत रूपमा अगाडी बढाईनेछ।
९१. विपद व्यवस्थापन तथा विपद प्रतिकार्यको लाग समुदायस्तरमा कम्युनिटी डिजाष्टर रेस्पोन्स भोलुन्टियर टिम गठन गरी परिचालन गरिनेछ। विपद व्यवस्थापनमा समुदायिक संघ संस्था स्थानीय युवा क्लवहरू, टोल विकास समितिहरू, आमा समूह लगायतका समुदायस्तरका सरोकारवाला पक्षहरू सँग आवश्यक समन्वय सहकार्य एवं हातेमालो गरिनेछ। विपद व्यवस्थापनमा जलवायु अनुकूलन तथा जलवायु उत्थानशिल क्रियाकलापमा जोड दिईनेछ।
९२. विकास योजना तथा आयोजनाहरूको नतिजामुलक अनुगमन गरिनेछ। संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट संचालित योजना तथा आयोजनाहरूको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ। त्यस्ता आयोजनाहरूको हकमा समेत नियमित रूपमा अनुगमन र पृष्ठपोषण गरिनेछ। विकास आयोजना संचालनको क्रममा कुनै पनि निर्माण कार्यमा बालबालिकालाई श्रमिकको रूपमा प्रयोग गर्न पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध लगाईनेछ। विकास पूर्वाधारहरूलाई बालमैत्री तथा अपांगमैत्री बनाईनेछ।
९३. गरिव बेसाहारा र आर्थिक सामाजिक रूपले विपन्न नागरिक र तिनका परिवार तथा एकल पुरुष तथा महिलालाई सुरक्षित आवास बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ।
९४. वडा स्तरबाट माग हुने योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिका स्तरिय योजना बैंकको अवधारणा लागु गरिनेछ। योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौट तथा प्राथमिकिकरण गर्दा अनिवार्य रूपमा योजना बैंकमा राखिएका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ। वडा स्तरमा योजना छनौट गर्दा स्थानीय आवश्यकता र स्थानीय सीप, प्रवीधि र पूँजीलाई प्राथमिकता दिने व्यवस्था मिलाइने छ।

९५. मोदी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र क्रियाशिल विभिन्न संघ संस्था, बैंक, वित्तीय संस्था, जलविद्युत आयोजनाहरू तथा नागरिक समाज सँगको सहकार्यमा एउटा व्यवस्थित मृत्यु संस्कार तथा शवदाह स्थलको निर्माण गरिनेछ।

९६. स्थानीय युवा क्लव सामुदायिक संघ संस्था आमा समूह टोलसुधार समितिहरूलाई थप सक्रिय बनाई सामाजिक एवं विकास निर्माणका कार्यहरूमा परिचालन गरिनेछ। टोल सुधार समितिहरूलाई गाउँटोल बस्तिस्तरका विकास निर्माण कार्यहरूको वाचडगको रूपमा विकास गरिनेछ। उपभोक्ता समिति गठन गर्दा टोल सुधार समिति भित्रबाट मात्र गठन हुनेगरी कानुनी प्रबन्ध गरिनेछ। स्थानीय आमा समूहहरूलाई उद्यमशिलता एवं सीप विकास तालिम प्रदान गरी आयआर्जन तथा उत्पादन प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

९७. महिलाको सर्वाङ्गीण विकास, उत्थान र सवलीकरण तथा मूलप्रवाहीकरणमा विशेष जोड दिईनेछ। महिलाहरूलाई आय आर्जन र आत्मनिर्भर बनाउने आयमुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। लैंगिक हिंसा विरुद्धका विभिन्न अभियानहरू प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ। महिला तथा छोरीहरूलाई पूर्ण रूपमा सुरक्षित र शोषणरहित समाजको निर्माण गरी महिलामैत्री गाउँपालिकाको रूपमा सुनिश्चितता प्रदान गरिनेछ। सार्वजनिक स्थल तथा संरचनाहरूलाई क्रमशः महिला मैत्री बनाउदै लगिनेछ। कार्यस्थलमा हुने लैङ्गिक हिंसाविरुद्ध आचारसंहिता निर्माण गरी कडाईका साथ कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ। महिलाविरुद्ध भेदभाव अन्त्य सम्बन्धी बेईजिड घोषणापत्र, बाल अधिकार र अपाङ्गता अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय सन्धी, अभिसन्धीहरूको कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ।

९८. ज्येष्ठ नागरिकहरूको संविधान प्रदत्त हक अधिकारको संरक्षण तथा आवश्यक स्याहारको लागि गाउँमा खालि भएका घरहरूको प्रयोग गरी ज्येष्ठ नागरिक मिलन ग्राम स्थापना गरिनेछ। बेसाहारा र परिवारका कुनै पनि सदस्य नभएका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई स्याहार र मनोरन्जन प्रदान गर्ने तथा उनीहरू सँग भएका ज्ञान, सीप र उद्यमको प्रवर्द्धन गरिनेछ। ज्येष्ठ नागरिक ग्राम सँग कृषि, लघु एवं घरेलु उद्यमलाई समेत अन्तरआवद्ध गरिनेछ। ज्येष्ठ नागरिकहरूको ज्ञान र अनुभवको उपयोग र पुस्तान्तरणमा जोड दिईनेछ। सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई ज्येष्ठ नागरिकमैत्री बनाईनेछ। ज्येष्ठ नागरिकहरूको लागी नियमित स्वास्थ्य परिक्षण र आवश्यक औषधी उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ। सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणका लागि बालबालिका पुनर्स्थापना केन्द्र, ज्येष्ठ नागरिक

आश्रय केन्द्र तथा अशक्त स्याहार केन्द्रको समन्वयात्मक पहुँच तथा सञ्चालनमा आवश्यक पहल गरिने छ।

९९. आर्थिक र सामाजिक रूपमा विपन्न महिलाहरूको आर्थिक सशक्तीकरणका लागि वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि र उद्यमशिलता विकासमा जोड दिईनेछ। गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा तथा प्रचलित कानून बमोजिमको प्रसूती भत्तालाई निरन्तरता दिईनेछ।

१००. महिला तथा किशोरी विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा वा विभेद अन्त्य गरी गाउँपालिकालाई बालविवाह, बालश्रम, बहुविवाह, दाइजो प्रथा, जातीय विभेद लगायतका कुप्रथाहरूलाई निरुत्साहित गर्न टोल विकास संस्था मार्फत प्रभावकारी रूपमा सामाजिक परिचालनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। हिंसा वा विभेदका चपेटामा परेका महिला र बालबालिकाहरूलाई उद्धार राहात निशुल्क कानूनी सहायता, मनोसामाजिक परामर्श तथा पुनर्स्थापनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ।

१०१. बेसाहारा र कुनै पनि पारिवारिक सदस्य नभएका व्यक्तिहरूको मृत्यु संस्कारको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ। एकल/अविवाहित ५० वर्ष माथिका नागरिकहरूलाई न्युनतम सामाजिक सुरक्षा भत्ताको व्यवस्था तथा निशुल्क स्वास्थ्य विमाको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ।

१०२. अपांगता भएका र फरक क्षमता भएका नागरिकहरूले प्राप्त गर्ने सेवासुविधालाई सहज सरल र पहुँचयोग्य बनाइने छ। प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त गर्ने सेवा सुविधाबाट वञ्चितमा परेका अपांगता भएका व्यक्तिहरूको लगत एवं सुचना संकलन गरी राज्य प्रदत्त सेवा सुविधामा आवद्ध गरिनेछ। सार्वजनिक पूर्वाधार र सेवाहरूलाई अपांगमैत्री बनाइनेछ। अपांगता भएका व्यक्तिहरूको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण तथा स्वास्थ्य विमामा आवद्धताको सुनिश्चितता गरिनेछ।

१०३. वातावरण प्रदूषणलाई न्यूनीकरण गर्न प्लाष्टिकको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरिनेछ। नेपाल सरकारले ४० माईक्रोनभन्दा कम मोटाई भएको प्लाष्टिकको प्रयोगमा लगाएको रोकलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ। गाउँपालिका केन्द्र र प्रमुख बजार क्षेत्रहरूमा हरियाली प्रवर्द्धन र फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि आवश्यक प्रबन्ध गरी फोहोरमैलाको दिगो व्यवस्थापनको लागि अन्य विशिष्टिकृत निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।

१०४. गैर सरकारी संस्थाहरूलाई गाउँपालिकाको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा परिचालन गरिनेछ। गैर सरकारी संस्थाहरूसँग साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्दा कम्तिमा ५०

प्रतिशत लागत साझेदारी हुनेगरी एमओयु गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने र प्राप्त आर्थिक सहयोगलाई अनिवार्य रूपमा बजेटमा समावेश गरी बजेटरी प्रणालीबाट खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१०५. विभिन्न राजनीतिक आन्दोलन र घटनाका समयमा सहादत प्राप्त गरेका, वेपत्ता नागरिक, सामाजिक तथा भौतिक रूपमा क्षति व्यहोर्नु परेका वास्तविक पिडित परिवारहरूको तथ्याङ्क अध्यावधिक गरी न्युनतम जीवनयापनमा कठिनाई भएका नागरिकहरूलाई आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१०६. बजार क्षेत्रमा सुरक्षा व्यवस्थालाई सबल बनाउन नेपाल प्रहरीसँगको सहकार्यमा मुख्य शहरी क्षेत्र तथा सुरक्षा संवेदनशिल स्थानहरूमा सिसी क्यामारा जडान गरिनेछ ।

१०७. ठूला र जनसंख्या उच्च रहेका वडाहरूमा संघीय तथा प्रादेशिक निकायहरू एवं अन्य संघ संस्थाहरू सँगको सहलगानीमा वृहत खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

१०८. आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाईको पहुँच अभिवृद्धि गर्न संघीय, प्रदेश सरकार तथा गैह्र सरकारी संघसंस्थाहरू सँगको सहकार्यमा एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइनेछ। खानेपानीका स्रोतहरूको संरक्षण गरी प्रयोगमा आएका खानेपानीका स्रोतहरूमा सामयिक रूपमा पानी परीक्षणको आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । पारिवारिक सरसफाइ अन्तर्गत व्यवस्थित जुठेल्लो निर्माणका लागि लक्षित समुदायमा जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। मोदी गाउँपालिकाको खानेपानि, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कानुन एवम् वास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नेगरी निरन्तरता दिइनेछ। गोर्खा वेलफेयर ट्रष्ट नेपालको सहयोग र साझेदारीमा मोदी-५, फलाल्नेमा निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना सम्पन्न गरिनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

१०९. गाउँपालिकाका सबै वडाका केन्द्र सम्म पक्की सडक पुर्याउने नीति अनुरूप नेपाल सरकार तथा गण्डकी प्रदेश सरकारसँग समपुरक अनुदान अन्तर्गत माग गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ। विकास योजनाहरूमा निर्माणको गुणस्तर सम्बन्धमा प्राविधिकहरूलाई निरन्तर रूपमा निगरानी गर्न लगाइनेछ।

११०. रुग्ण आयोजनाहरूलाई यथाशीघ्र सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल तथा प्रयत्न गरिनेछ। मोदी गाउँपालिकाको रणनीतिक महत्वका आयोजनाहरू पातिचौर-बाजुङ्-क्याङ्-लेस्पा, दराक-चित्रे-राम्जा-गोतामेथर-गंगटे, भुक-झिल्लिबराङ, गाडतारा- गिज्यान-तिलाहार-थामर्जुङ-जायगाउँ, मख-देउपुर-पुर्णगाउँ-लाङ्दी-घूरुङ्गा तथा

पातिचौर-टिमुरे-क्याङ लगायत निर्माणाधिन मुख्य सडकहरुको निर्माण तथा स्तरोन्नतीको काम सम्पन्न गर्न आवश्यक समन्वय, सहजीकरण तथा सहयोग गरिनेछ।

१११. लगानी बोर्डबाट स्वीकृत भई निर्माण कार्यको शुरुवात हुने चरणमा रहेको नेपालको पर्यटन क्षेत्रको सबैभन्दा महत्वपूर्ण परियोजनाको रूपमा रहेको बिरेठाँटी मुक्तिनाथ केबुलकारको निर्माण कार्यमा आवश्यक सबै सहयोग, समन्वय एवं सहजीकरण गरिनेछ। छिमेकी स्थानीय तहहरुसंगको लागत साझेदारीमा पूर्वाधार क्षेत्रका लागि आवश्यक गुणस्तर परीक्षण ल्याव स्थापनाको व्यवस्था मिलाइनेछ।

११२. मोदीखोलाको जैविक विविधता धार्मिक एवं सांस्कृतिक महत्व तथा मोदीको असला माछाको विशिष्ट पहिचानको संरक्षणको लागि मोदी करिडरमा रहेका जलविद्युत आयोजनाहरुलाई जलस्रोत सम्बन्धी प्रचलित ऐन, कानुन बमोजिमको परिमाणमा पानी छाड्नुपर्ने व्यवस्थाको अक्षरसः पालना गराउन स्थानिय राजनितिक दलहरु, आम नागरिक, नदी बचाउ अभियन्ताहरु, नागरिक समाज, जलस्रोत तथा उर्जासँग सम्बन्धित संघ तथा प्रादेशि सरकारसंग आवश्यक समन्वय तथा सहजिकरण गरिनेछ।

११३. स्थानीय बासिन्दाको सक्रिय सार्थक र अर्थपूर्ण सहभागिता सहित स्थानीय स्रोत साधन पूँजी र प्रवीधिमा आधारित गुणस्तरीय, पर्यावरणमैत्री र जलवायु उत्थानशिल पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिईनेछ। सडकहरुको वर्गीकरण, सडकको अधिकार क्षेत्र कायम तथा सडक मापदण्ड सम्बन्धि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ। गाउँपालिका भित्रका मुख्य सडकहरुको राईट अफ वे कायम गर्न लगतकट्टा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ। रतिखोला तथा पातीखोलाको वहाव क्षेत्रमा परेका व्यक्तिहरुको नीजि जग्गाको लगतकट्टाको लागि आवश्यक प्राविधिक अध्ययन गरिनेछ।

११४. भवन निर्माण आचारसंहिता तथा पुराना र साविकमा निर्माण सम्पन्न भएका भवनहरुको अभिलेखीकरण कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ। नक्सपास नगरी कुनै पनि भवन निर्माण गर्न नपाईने कानुनी व्यवस्थाको कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ। नक्सपास तथा भवन अभिलेखीकरणलाई वडाबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहको मुख्य र पूर्वशर्तको रूपमा मापन गरी बाध्यकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ। सडक तथा अन्य सार्वजनिक संरचनाको मापदण्ड मिचेर भौतिक संरचना बनाउने कार्यलाई कानुनको दायरामा ल्याई निरुत्साहित गरिनेछ।

११५. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनसँगै सुविधासम्पन्न सभाहल र चमेना गृह निर्माण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ। निर्माणाधिन वडा कार्यालयहरुको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी

वडा कार्यालयहरूको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिनेछ। निर्माण सम्पन्न भएका सभाहलहरू लगायतका संरचनाहरूको नियमित मर्मत सम्भार गरिनेछ।

११६. विपद व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने राहत उद्धार तथा आपतकालीन सामग्रीको पर्याप्त व्यवस्था गर्न संघ, प्रदेश सरकार लगायत विभिन्न सरकारी गैरसरकारी संघ संस्था तथा निकायहरू संग सहकार्य तथा समन्वय गरिनेछ।

११७. विपद पूर्वतयारी, विपदको बेला खोज, उद्धार, राहत विपद पश्चातको पुर्ननिर्माण तथा पुनर्स्थापनाको कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ। गाउँपालिकामा आइपर्ने विपदजन्य घटनाको सामना गर्न कोषको परिचालन गरिनेछ। वडास्तरमा विपदजन्य घटनाको तिव्र प्रतिकार्यको व्यवस्था गरिनेछ। विपद सम्बन्धी सुचना सम्प्रेषणको लागी आवश्यक सूचना सम्प्रेषण संयन्त्रको निर्माण गरिनेछ। विपद व्यवस्थापनलाई थप मजबुत बनाउन जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको पारिश्रमिकबाट कट्टी गरिएको रकमको अतिरिक्त सहयोग गर्न ईच्छुक नागरिक, गैर आवासीय नेपाली र निजी क्षेत्रलाई अनुरोध गरिनेछ। विपद कोषबाट हुने खर्चलाई पारदर्शी मितव्ययी र आवश्यकतामा आधारित बनाईनेछ। विपद व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि निर्माण गरी विपद कोष परिचालनलाई थप प्रभावकारी र विपद संवेदनशिल बनाईनेछ। मनसुनजन्य विपद भुकम्प लगायतका अन्य प्राकृतिक प्रकोपबाट क्षतिग्रस्त निजी आवास सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरूको प्रवलीकरण पुर्ननिर्माण र पुनर्स्थापनाको कार्यलाई सम्बन्धित निकाय सँगको समन्वय र सहकार्यमा द्रुत रुपमा अगाडी बढाईनेछ।

११८. विपद रोकथाम तथा विपदबाट हुने क्षतिको न्यूनिकरणको लागि विपद पूर्व सूचना प्रणालीको विकास तथा सुरक्षा निकाय सँग समन्वय गरी स्वयंसेवक समुह हरुलाई आवश्यक तालिम प्रदान गरिनेछ। नदीजन्य पदार्थ उत्खनन गरिने खोला बगरहरूको वातावरणिय परिक्षणलाई पुनरावलोकन गरिनेछ। नदी कटान नियन्त्रणको लागी तटबन्ध निर्माण गरिनेछ।

११९. मोदी गाउँपालिका वडा नं २ देउपुरको सुनचाप पहिरो नियन्त्रणको लागी संघीय तथा प्रदेश सरकार सँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ। पहिरोको दिर्घकालिन रोकथामको लागि बायोईन्जिनियरिङ लगायतका वैज्ञानिक विधिको अवलम्बन गरिनेछ। विपदका दृष्टिले जोखिमयुक्त क्षेत्रको पहिचान गरी वैज्ञानिक नक्शांकन गरिनेछ। सुरक्षित स्थानहरूको पहिचान गरी विपद व्यवस्थापनको लागी आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ। विपदको समयमा हेलिकप्टरबाट उद्धार गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिकाको उपयुक्त

स्थानमा हेलीप्याड निर्माणको लागि नेपाल सरकार तथा गण्डकी प्रदेश सरकार समक्ष आवश्यक पहल गरिनेछ।

१२०. प्राकृतिक स्रोत, साधनको दिगो र पर्यावरणमैत्री उपयोग र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक कानून तथा कार्यविधि निर्माण गरी प्राकृतिक स्रोत साधनको अनियन्त्रित र अवैध दोहनलाई नियन्त्रण र नियमन गरिनेछ। नदीजन्य पदार्थ चोरी निकासी प्रति शुन्य सहनशिलताको नीति अपनाइनेछ।

१२१. जलवायु उत्थानशिल र दिगो विकासमैत्री आयोजनालाई प्रथामिकता दिईनेछ। वातावरण, मौसम परिवर्तन र विपद जोखिम न्यूनिकरण गर्न स्थानीय समुदायमा आवश्यक जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। पालिका भित्र रहेका जोखिमयुक्त ठाँउहरूको सूचिकरण गरी त्यस्ता ठाँउहरूमा बस्ती विस्तारमा निरुत्साहित गर्दै सुरक्षित बस्ती व्यवस्थापनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउदै लगिनेछ।

१२२. उर्जा नदीको पहिचानयुक्त यस गाउँपाउँपालिका भित्र सफा उर्जाको प्रयोगमा जोड दिईनेछ। उज्यालो मोदी कार्यक्रम अन्तर्गत धौलागिरी प्रवेशद्वार देखि अम्बोट सम्म मोदी करिडर अन्तर्गतका जलविद्युत आयोजनाहरू निजी तथा सहकारी क्षेत्र सँग सहकार्य गरी सडक बत्ती जडान तथा डिमुवा पातिचौर क्षेत्रमा जडान गरिएका सौर्य बत्ती प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ। ग्रामिण विद्युतीकरणका विद्युत लाईनमा रहेका नाँगो तारहरूलाई ईन्सुलेटेड बनाउन विद्युत प्राधिकरण तथा विद्युत वितरण केन्द्र सँग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ। विद्युत प्रसार लाईन नजिक रहेका जोखिमयुक्त रुखहरूलाई वन कार्यालय सँगको सहकार्यमा हटाईनेछ।

१२३. न्यायमा आम मोदीबासी नागरिकको सहज पहुँचलाई सुनिश्चित गर्न न्यायिक समितिको काम कारवाहीलाई थप प्रभावकारी र छरितो बनाईनेछ। न्यायिक समितिको फैसला कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ। न्यायिक समितिको फैसला तथा आदेशहरूलाई डिजिटलाईज्ड गरिनेछ। हिंसा पीडित महिला, अपांगता भएका व्यक्ति, दलित, बालबालिका र ज्येष्ठ नागरिकलाई सहजीकरण गर्न गाउँपालिकामा नागरिक सहायता कक्षलाई प्रभावकारी बनाईनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

१२४. स्थानीय शासन, प्रशासन, विकास व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहलाई स्वच्छ, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त तथा नागरिकमैत्री बनाईनेछ। शासकीय प्रक्रिया तथा प्रवन्धमा सदाचारिता नैतिकतालाई प्रवर्द्धन गरिनेछ। निर्णय प्रक्रियालाई छरितो तथ्यमा आधारित र

सहभागितामुलक बनाईनेछ। गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय र मातहतका निकायहरूको शासकीय प्रभावकारिताको निरन्तर अनुगमन नियमन गरिनेछ। शासन विकास र सेवाप्रवाहको मासिक प्रगति अनिवार्य रूपमा कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ। कार्यप्रक्रिया तथा कानुनी जटिलताहरूलाई प्रचलित संघिय तथा प्रदेश कानूनसँग तादाम्यता मिलाउँदै प्रक्रियामा आवश्यकता अनुसार सरलीकरण गरिनेछ। निर्णयका हरेक चरणमा सहभागिता, विकासमा आम नागरिकको सार्थक र अर्थपूर्ण सहभागिता, योजनाबद्ध कार्यप्रणाली जस्ता सुशासनका अन्तरवस्तुहरूलाई आत्मसात गरिनेछ। भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप अनावश्यक ढिलासुस्ती अनिमितता जस्ता गैरकानुनी कार्य र क्रियाकलाप प्रति शून्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ। सेवा प्रवाहमा जनताको पहुँच बृद्धि गर्न घुम्ती सेवा मार्फत जनताहरूको घरदैलोमा गाउँपालिकाको सेवा पुर्याइने छ।

१२५. कार्यालयको नयाँ संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको कार्य सम्पन्न गरी प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ। संगठन संरचनालाई चुस्त र प्रवीधिमा आधारित बनाईनेछ। संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण बमोजिमको स्वीकृत दरबन्दीको सिमाभित्र रहने गरी प्रदेश लोकसेवामा माग गर्ने वा सुरुवा सहमति दिने नीति लिईनेछ। कार्यालयको लागि अतिरिक्त दायित्व थप हुनेगरी र स्वीकृत दरबन्दी तथा संघिय एवं प्रदेशको स्वीकृत कार्यक्रमको बजेट सिमा भन्दा बढी हुने गरी अत्यावश्यक भन्दा बाहेक करार सेवामा कर्मचारी नियुक्ती गरिने छैन। स्वास्थ्य सेवा तर्फ रिक्त रहेका स्थानमा र स्वीकृत दरबन्दीको सिमाभित्र रहि सेवा प्रवाह अवरुद्ध हुने अवस्था सृजना भएमा मात्र सेवा करारमा कर्मचारी नियुक्त गरिनेछ। सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईहरूको न्युनतम सेवा मापदण्ड लगायतका सुचक समेतको आधारमा आवश्यकता तथा औचित्यताको सम्बन्धमा पुनरावलोकन गरिनेछ। गाउँपालिका स्तरीय वर्थिङ सेन्टरलाई अत्याधुनिक व्यवस्थापन सहित प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ।

१२६. कार्यालयको अभिलेख तथा संस्थागत स्मरणलाई व्यवस्थित गरिनेछ। संस्थागत स्मरण सम्बन्धी प्रचलित संघीय तथा प्रदेश ऐन कानूनहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।

१२७. सुशासन, आर्थिक एवं वित्तीय अनुशासनलाई प्रभावकारी बनाउन महालेखा परिक्षकको कार्यालय, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र तथा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग जस्ता निकायले दिएका सुझाव राय निर्देशनलाई आत्मासाथ गरिनेछ। आर्थिक र वित्तीय

प्रणालीमा पारदर्शिता र उत्तरदायित्व सुदृढ गरिनेछ। बेरुजु फछ्यौटलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ।

१२८. कार्यालयको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउँदै तर्जुमा गरिएका ऐन, नियमावली कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरूलाई समयानुकूल परिमार्जन तथा परिष्करण गर्दै लगिनेछ। सार्वजनिक खर्चलाई प्रभावकारी तथा मितव्ययी बनाउन खर्चको मापदण्ड सम्बन्धी कार्यविधिलाई आर्थिक तथा वित्तीय अनुशासन कायम गर्न सक्ने गरी आवश्यक परिमार्जन गरिनेछ।

१२९. कार्यालयको लेखा प्रणाली, रिपोर्टिङ बेरुजु फछ्यौट जस्ता कार्यहरूलाई चुस्तदुरुस्त र व्यवस्थित बनाउन लेखा समितिलाई थप सक्रिय बनाइनेछ। विषयगत समितिहरूलाई विषयक्षेत्रगत प्रशासनिक, वित्तीय तथा आर्थिक अनुशासन कायम गर्नेतर्फ केन्द्रित गरिनेछ। आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरिक्षणबाट औल्याईएका बेरुजुहरू संपरिक्षण गरी बेरुजु न्यूनीकरणमा जोड दिइनेछ।

१३०. कार्यालयको विद्यमान बेरुजुको आकारलाई न्यूनीकरण गर्दै शुन्य बेरुजु कायम गर्नेतर्फ ठोस कदमहरू चालिने छ। स्थापना कालिन समयदेखि असुल उपर गर्नुपर्ने भनी महालेखा परिक्षकको कार्यालयबाट औलाईएका बेरुजुहरूको असुली कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

१३१. सहकारी क्षेत्रमा देखिएका आर्थिक अपचलनका घटनालाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्रका सहकारीहरूको प्रभावकारी नियमन एवं नियन्त्रण गरिनेछ। सहकारीहरूसँग संभाव्य तथा स्थानीय उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने क्षेत्रमा आर्थिक सहकार्य गरिनेछ। समान उद्देश्य रहेका सहकारीहरूलाई एकआपासमा गाभिन प्रोत्साहित गरिनेछ भने निष्क्रिय रूपमा रहेका सहकारी संस्थालाई खारेज गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१३२. प्रत्येक शाखा तथा वडा कार्यालयले बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी पेश गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई अनिवार्य गरिनेछ। वडा कार्यालयहरूको सेवा प्रवाहलाई एकरूपता तथा चुस्त दुरुस्त बनाउन सुचना प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ। वडा कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाह लाई गुणस्तरीय तथा लागतप्रभावी बनाइनेछ।

१३३. कर्मचारीहरूलाई काम प्रति उत्प्रेरित गर्न र संगठन प्रति अपनत्व सृजना गर्न कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ। कर्मचारीले प्राप्त गर्ने सेवा तथा सुविधाहरूलाई कार्यसम्पादनमा आधारित बनाइनेछ। कर्मचारीहरू तथा जनप्रतिनिधिहरूको

क्षमता विकासको लागि विशिष्टीकृत तालिम प्रदायक निकायहरु सँगको सहकार्यमा क्षमता विकासका तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ। अन्य स्थानीय तहका असल अभ्यासहरुको सिकाई, ज्ञान आदान/प्रदान तथा अवलोकनका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ। गाउँपालिकाको दुर्गम भुगोलमा कार्यरत र सुगम तथा कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरु बीच समान तहमा चक्रिय सरुवाको नीति लिईनेछ। सेवा सुविधा तथा अवसरहरुको समन्यायिक वितरण गरिनेछ।

१३४. सरकारी खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्न उच्च प्रतिफलयुक्त योजना कार्यक्रम तथा मानव पूँजी निर्माणका क्षेत्रमा लगानी केन्द्रित गरिनेछ। चालु खर्चलाई वाञ्छित सिमा भित्र राख्दै पूँजीगत खर्च तर्फ विनियोजन कुशलता तथा कार्यान्वयन दक्षता अभिवृद्धि गरिनेछ।

१३५. पत्रकार महासंघ तथा पत्रकार सम्बद्ध संघसस्थाहरुसँगको समन्वय र सहकार्यमा खोज पत्रकारिता र पत्रकारिता क्षेत्रको सबलिकरण, प्रवर्द्धन तथा उत्प्रेरणाका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ।

सभाका सदस्यहरु,

१३६. डिजीटल नेपालको फ्रेमवर्क कार्यान्वयनका गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई विद्युतीय प्रणालीको माध्यमबाट सहज, सरल र पहुँचयोग्य बनाउँदै लगिनेछ। कार्यालयको सेवाप्रवाहलाई क्रमशः कागजरहित र नगदरहित बनाउँदै लगिनेछ। गाउँगाउँमा सिंहदरबारको अवधारणालाई सार्थकता प्रदान गर्न वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवालाई सूचना प्रविधिको माध्यमबाट थप परिष्करण एवं आवश्यकता अनुसार थप अधिकारहरु प्रत्यायोजन गरिनेछ।

१३७. इ-गभर्नेन्सको अवधारणालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्दै गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरुको एकिकृत व्यवस्था गरी स्मार्टकार्ड मार्फत् सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक पहल गरिने छ।

१३८. सार्वजनिक खरिद प्रणालीलाई थप व्यवस्थित र प्रवीधि एवं प्रणालीमा आधारित बनाईनेछ। गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय मातहतका सम्पूर्ण निकायहरुमा सार्वजनिक सम्पती व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) लाई अनिवार्य गरिनेछ। सार्वजनिक खरिदलाई मितव्ययी लागतप्रभावी र अनुमानयोग्य बनाईनेछ। खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना निर्माण गरी सार्वजनिक खरिद कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ।

१३९. युवा क्लव सामुदायिक संघ संस्था आमा समूह टोलसुधार समितिहरुलाई थप सक्रिय बनाई सामाजिक कार्यहरुमा परिचालन गरिनेछ। स्थानीय आमा समूहहरुलाई उद्यमशिलता

एवं सिप विकास विकास तालिम प्रदान गरि आयआर्जन तथा उत्पादन प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ।

१४०. गाउँपालिका भित्र भएका नदी तथा खोलाहरुबाट हुने कटान रोक्न छिमेकी स्थानीय तह, प्रदेश एवं संघीय सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।
१४१. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सडकहरुको निर्माणमा अत्यावश्यक बाहेक हेभी इक्विपमेन्टको प्रयोगलाई क्रमशः निरुत्साहित गर्ने नीति लिईने छ। उपभोक्ता समितिहरुबाट हुने काममा मेशिन उपकरणको प्रयोग गर्न नदिने नीति लिईनेछ।
१४२. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, विद्यालय लगायत गाउँपालिका अन्तरगतका सबै सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने निकायहरुमा नागरिक बडापत्र तथा सेवा प्रवाहको फ्लोचार्ट अनिवार्य राख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ। गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा स्मार्ट डिजिटल नागरिक बडापत्र जडान गरिनेछ। कार्यालयको आधिकारिक फेसबुक पेज, डिजिटल गुनासो व्यवस्थापन प्रणाली र वेबसाईटलाई थप व्यवस्थित र सुचना सम्प्रेषण एवम् नागरिकको चासो र गुनासो ग्रहणको प्रमुख औजारको रूपमा विकसित गर्दै लगिने छ।
१४३. युएनडिपि, जिभाय नेपाल, गुड नेवर्स, सोडेक नेपाल, नवचेतना सामुदायिक विकास केन्द्र लगायतका गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा सामुदायिक तथ्याङ्क सर्वेक्षण, बालबालिका, महिला, शिक्षा तथा स्वास्थ्यका क्षेत्रमा आवश्यक कार्यक्रमहरु लागू गरिने छ।
१४४. प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्ने सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक परिक्षण जस्ता उत्तरदायित्व प्रवर्द्धन हुने कार्यक्रमहरुलाई सबै योजना तथा कार्यक्रमहरुमा अनिवार्य रूपमा लागू गरिनेछ।
१४५. सार्वजनिक भौतिक संरचना, पुल पुलेसाहरु, सडक तथा सडक नाली आदिको नियमित मर्मत सम्भार र संरक्षणमा जोड दिईनेछ। महत्वपूर्ण सडकहरुको नियमित मर्मत, सम्भारका लागि गाउँपालिका स्तरीय सडक मर्मत समूह (Road Maintenance Group) गठन गरि परिचालन गरिनेछ।
१४६. बजार अनुगमनलाई नियमित र प्रभावकारी बनाई गुणस्तरीय र स्वस्थकर सामान उपभोक्ताहरुले उचित मूल्यमा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। गाउँपालिका भित्रका सबै वडाहरुमा कम्तीमा चौमासिक रूपमा बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ।
१४७. शासकीय प्रबन्ध विकास व्यवस्थापन तथा सेवाप्रवाह लगायतका विषयमा नेपाल सरकार तथा गण्डकी प्रदेश सरकार सँग नेपालको संविधानले अंगिकार गरेको सहकार्य,

सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई अवलम्बन गर्दै आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ। छिमेकी स्थानीय तहहरूसँग समेत साझा चासो र सरोकारका विषयमा आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ।

१४८. गाउँपालिकाको कार्यप्रक्रिया र उपलब्धीहरूको बारेमा लेखाजोखा गरी सवल र दुर्बल पक्षहरूको पहिचान गरी विकास तथा संस्थागत सुशासनमा रहेका कमीकमजोरीहरूको बारेमा पृष्ठपोषण गर्न सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञहरूबाट अध्ययन अनुसन्धान गराई प्राप्त सुझावहरूको कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ।

१४९. स्थानीय तहको एकल अधिकारका विषयमा आवश्यक कानून तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ। आन्तरिक आम्दानी सुधारका क्षेत्रहरू पहिचान गरी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ। गाउँकार्यपालिका गाउँसभा र न्यायिक समितिको कार्यप्रक्रियामा वाञ्छित सुधार तथा असल अभ्यासहरूको अवलम्बन गरिनेछ। कार्यपालिका तथा गाउँसभाका निर्णयहरूलाई डिजिटাইजेशन गरी व्यवस्थित गरिनेछ। न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। न्यायमा स्थानीय नागरिकको सहज पहुँचलाई सुनिश्चित गरिनेछ। पिडितलाई न्याय र पिडकलाई दण्डको नीति कडाईका साथ अवलम्बन गरिनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

१५०. गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरूमा नागरिकको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने कार्यलाई आवश्यक अध्ययन गरी उपयुक्त नीति अवलम्बन गरिनेछ। विकासका गतिविधिमा नागरिक अपनत्व अभिवृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ। नागरिकलाई विकासको निष्कृय उपभोक्ता बन्नबाट जोगाउन सामाजिक परिचालनका कार्यक्रममा जोड दिने नीति लिईनेछ। शासकीय प्रवन्ध, विकास र सेवा प्रवाह तथा सशक्तीकरणका कार्यक्रमहरूमा सार्वजनिक, निजी, साझेदारीको नीतिमा जोड दिईनेछ। अर्थतन्त्रको प्रमुख खम्बाको रूपमा रहेका सहकारी तथा निजी क्षेत्रसँग सम्भावित उत्पादनमूलक र उच्च प्रतिफल दिने योजना आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्षेत्रमा आवश्यक साझेदारी तथा सहकार्य गरिनेछ।

१५१. गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा सेवा प्रवाह सहजिकरणका लागि सूचना प्रवीधिमा आधारित एकिकृत सेवा केन्द्र तथा नागरिक सहायता कक्ष स्थापना र संचालन गरिनेछ।

वडा कार्यालयहरूलाई प्रविधिमा आधारित बनाउँदै सेवा प्रवाहको सेन्टर अफ एक्सिलेन्सको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ। पालिकाको स्वःपहिचानको लागि पालिका गान तथा स्लोगन तयार गरि लागू गरिनेछ।

१५२. कर्मचारीहरूलाई पदसोपान, क्षमता, अनुभव र कार्यसम्पादनका आधारमा उपयुक्त जिम्मेवारी प्रदान गर्ने नीति कडाईका साथ अवलम्बन गरिनेछ। गाउँपालिकालाई ज्ञानमा आधारित संगठनको रूपमा विकास गरिनेछ। संगठनलाई अनुशासित बनाउन चेन अफ कमाण्डलाई मजबुत बनाईनेछ। कर्मचारीहरूको क्षमता, ज्ञान, सीप, दक्षता तथा स्थानीय शासनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्दै गाउँपालिकालाई सुशासनको केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ। कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणा र मनोबल उच्च राख्दै समग्र गाउँपालिकाको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न मौद्रिक र गैरमौद्रिक प्रोत्साहनका उपायहरू प्रयोग गरिनेछ। करार सेवा तर्फका कर्मचारीहरूको क्षमता, अनुभव र कार्यसम्पादनका आधारमा मात्र करार सेवाको नविकरण गर्ने नीति लिईनेछ। भ्रष्टाचार तथा पेशागत मर्यादा विपरितका कार्यका विरुद्ध शुन्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१५३. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पत्तिहरूको समूचित संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गरिनेछ। कार्यालयमा खरिद गरिएका मालसामान र सामग्रीहरूको सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रविष्टी गरी संरक्षण तथा सम्बर्द्धनमा जोड दिईनेछ। कार्यालयमा रहेका मेशिन उपकरण सवारी साधन लगाएतका साधनस्रोतहरूको समुचित उपयोग रेखदेख तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ। गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका कुनै पनि सरकारी साधनस्रोतको दुरुपयोग हुन दिईनेछैन।

१५४. शासकीय प्रवन्ध, विकास सेवाप्रवाह लगायतका विषयक्षेत्रगत विधाहरूमा नवप्रवर्द्धन तथा असल अभ्यासहरूको स्थानीयकरणमा विशेष जोड दिईनेछ। आम नागरिकले प्रत्यक्ष रूपमा गुनासो समस्या राख्न सक्ने गरी एउटा निःशुल्क हटलाईन नम्बर को व्यवस्था गरिनेछ। मोदी गाउँपालिकालाई नागरिकले प्रत्यक्ष रूपमा आफ्नै घरआँगनमा स्थानिय सरकार भएको महसुस तथा अनुभूति गर्न सक्ने गरी नागरिकका गुनासो, समस्या, पिरमर्का सुन्न नागरिकसँग गाउँसरकार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१५५. मौसमजन्य विपद तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट पिडित नागरिकहरूलाई छरिटो र तुरुन्त राहत उपलब्ध हुने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ।

१५६. गाउँपालिकाको केन्द्रलाई प्रत्येक वडा कार्यालय सम्म र वडाका केन्द्रलाई प्रत्येक टोल र बस्ती सम्म जोड्ने तथा गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरू, स्वास्थ्य केन्द्र र व्यापारिक केन्द्र समेतलाई सडक संजालसँग आवद्धगर्दै मोदिवासीहरूको दैनिक

जनजीवनलाई थप सहज बनाउने गरि पूर्वाधार निर्माणलाई तिब्रता दिदै सार्वजनिक यातायात सञ्चालन को पहल गरिनेछ। विकासका गतिविधिहरूमा नागरिकको सहभागीतालाई अभिवृद्धि गर्न लागत साझेदारी गरिने योजना तथा कार्यक्रमलाई प्रथमिकता दिईनेछ। योजनाको वास्तविक गुणस्तर परीक्षण गरी भुक्तानी दिने प्रणालीलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ।

१५७. मोदी गाउँपालिका जन्मस्थान भई विभिन्न क्षेत्रमा विशेषज्ञता हासिल गर्नुभएका तथा विभिन्न सार्वजनिक सेवाबाट सेवा निवृत्त हुनुभएका विशिष्ट व्यक्तिहरूलाई उच्च सम्मान गर्दै उहाँहरूको ज्ञान सिप दक्षता र अनुभवको उच्चतम उपयोग गर्न विज्ञ सँग मोदी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। विशिष्ट व्यक्तिहरूको विज्ञता सम्बन्धित विषयक्षेत्रमा उपयोग गर्ने नीति लिईनेछ।

१५८. संघ र प्रदेश सरकारका निकाय एवं उपभोक्ता समितिहरूसँग लागत साझेदारी तथा सहलगानीमा खानेपानी सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनका आयोजना एकिकृत रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

१५९. गाउँपालिका केन्द्र र प्रमुख बजार क्षेत्रहरूमा हरियाली प्रवर्द्धन र फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईनेछ। गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि आवश्यक जग्गा खोजी गरी फोहोरमैलाको दिगो व्यवस्थापनको लागी अन्य विशिष्टिकृत निकायहरूसँग सहकार्य गरिनेछ।

सभाका सदस्यहरू,

हामी सबैको एकिकृत र साझा प्रयासबाट मात्रै आम नागरिकको अपेक्षा पुरा गर्ने तर्फ नीतिगत, कार्यप्रणालीगत, संस्थागत र संरचनागत रुपमा हाम्रो ध्यान जानु जरुरी छ। गाउँपालिकाका जल्दाबल्दा चुनौतीको रुपमा रहेका निर्वाहमूखि कृषिमा आधारित गरिबी, बेरोजगारी, कमजोर मानव विकास, स्रोतको अभाव, प्रतिभा पलायन, जनसंख्याको बदलिंदो गतिशिलता, कृषि भूमिहरू खण्डहर हुनु, कमजोर सामाजिक परिचालन आदिलाई सामना गरी आर्थिक, सामाजिक र मानव विकास लगायत दिगो विकासका लक्ष्यहरू प्राप्त गर्न यस नीति तथा कार्यक्रमले सहयोग गर्ने विश्वास लिएको छु। गाउँपालिकाको समग्र शासकीय प्रवन्ध, सेवा प्रवाह एवं गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको अभिलाषालाई सकार पार्न सहयोग पुर्याउनुहुने सभाका सदस्यहरू, क्रियाशिल राजनीतिक दलहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, सहकारी एवम् नीजि क्षेत्र, विकास साझेदारहरू, आम संचार जगत, सचेत नागरिक समाज लगायत सम्पूर्ण मोदीवासी जनसमुदायहरू प्रति हार्दिक सम्मान तथा आभार व्यक्त

गदैँ प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा रचनात्मक सहयोग र आवश्यक पहल कदमीको अपेक्षा राख्दछु।

धन्यवाद !

हिरादेवी शर्मा,
अध्यक्ष